

Силабус курсу

Диригентська практика ОСД

Назва українською мовою	Виконавська (диригентська) практика	
Назва англійською мовою	Performance (Conducting) Practise	
Код	02 – Культура і мистецтво	
Спеціальність	025 – Музичне мистецтво	
Фахова кваліфікація	Оперно-симфонічне диригування	
Освітня програма	Освітньо-професійна	
Рівень освіти	Перший (бакалаврський)	
Рік навчання	4 рік (8 семестр)	
Форма навчання	Денна	
Кількість годин / кредитів ЕСТ	30/1 кредити ЄКТС	
Розподіл годин за видами занять	Індивідуальні заняття	Самостійні заняття
	10 годин - денна форма	20 годин – денна форма
Контрольні заходи	Залік - 8 семестр	
Статус дисципліни	Обов'язкова, практично-професійна	
Мова викладання	Українська	

Кадрове забезпечення

Викладач	Кафедра оркестрових струнних інструментів та ОСД
Е-mail та інші контакти	Лясота В.М. +380963069863, Lyasota47@ukr.net Чернецький І.І. +380504921070, i_chernetski@ukr.net Молдаванов В.В.+380631875299 vmoldavanov@gmail.com

Цілі та предметні результати навчання

Цілі дисципліни	<p>Метою даного курсу є практична фахова підготовка здобувача кваліфікації «диригент» до професійної концертної діяльності.</p> <p>Провідні завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практична апробація та розвиток індивідуальної диригентсько-виконавської техніки; • Набуття практичного досвіду роботи з оркестром у процесі концертного виконання; • Формування індивідуальної цілісності психофізіологічних засобів диригентської майстерності.
Компетентності	<p>Загальні (за освітньою програмою)</p> <p>ЗК 1.Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння</p>

професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, Ті місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (за освітньою програмою)

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових

	<p>комунікацій.</p> <p>СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.</p> <p>СК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.</p> <p>СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <p>(поглиблені для курсу):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність виконувати та інтерпретувати інструментальні твори різних стилів, жанрів та напрямків. – Знати методику диригентської роботи з оркестром та шляхи коректування звучання оркестру безпосередньо в процесі виконання. – Здатність проводити підготовчу роботу до концертного виступу та професійного публічного виступу.
<p>Результати навчання</p>	<p>(за освітньою програмою)</p> <p>РН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.</p> <p>РН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.</p> <p>РН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p> <p>РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p> <p>РН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової / творчої проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи / підготовки програми публічного концертного виступу відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми / концертної програми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах / формах публічної презентації.</p> <p>РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.</p> <p>РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній</p>

	<p>діяльності.</p> <p>РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>РН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.</p> <p>РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p> <p>(поглиблені для курсу)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Знати специфіку взаємодії диригента з оркестром. – Демонструвати сформованість артистичної сценічної культури рухів, жестів, мануальної техніки.
<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що сприяють вивченню дисципліни)</p>	<p>Дисципліна передбачає обов'язковий комплексний підхід, що полягає в інтеграції методико-теоретичної бази та професійно-практичної творчої підготовки. Опануванню курсу сприяють знання та навички, отримані в комплексі музично-історичних та музично-теоретичних дисциплін, а також в курсах «Інструментовка», «Читання симфонічних партитур», «Методика роботи з оркестром», «Робота з оркестром», «Теоретичні основи диригентської діяльності» та ін.</p> <p>Вагомою частиною апробації виконавських навичок та творчих завдань спеціального класу є робота із оркестрами ОНМА. Курс розширює практичний виконавський досвід диригентів і отримує відповідне оцінювання. Таким чином підкреслюється структурованість та системність підготовки здобувачів до фахової діяльності.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Передбачається підготовка та концертне виконання твору (диригування оркестром в концерті). Публічний виступ і виноситься на залік.</p>
<p>Дидактичні методи</p>	<p>Практична робота з оркестром: пояснення, інструктаж, демонстрація, контроль і корекція.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).</p>
<p>Література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Барсова І. О. Книга про оркестр . К. : Музич. Україна, 1988. 157 с. 2. Димченко С. С. Диригування: методика викладання. Ч. І. Рівне : РДК, 1997. 152 с. 3. Димченко С. С. Диригування: методика викладання. Ч. ІІ. Рівне : РДК, 1997. 141 с. 4. Канерштейн М. Питання диригування / Муз. Україна, 1972. 255 с. 5. Канерштейн М. Питання диригентської майстерності. К. : Муз. Україна, 1980. 184 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування. К. : Держ. вид-во образотв. мистец. і л-ри УРСР, 1960. 98 с. Колеса М.Ф. Основи техніки диригування. К. Музична Україна, 1986. 7. Турчак С. Деякі аспекти диригента в оперному театрі. К.: Музична Україна, 1980. 8. Мурза С.А. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен: компаративно-технологічний підхід: дис... канд. мист. : 17.00.03 / ОНМА імені А.В. Нежданової. Київ, 2021. 9. Поляков О. Семіотичні особливості складових частин знакової системи диригування. К.: Музична Україна, 1980. 10. Поляков О. Мова диригування. К. 1987. 11. Розумний І. Практичний посібник диригування. К.,1959.
<p>Рекомендований репертуар</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Б.Барток Концерт для оркестру. Музика для струнних, ударних і челести. Дивертисмент для струнного оркестру. 2. І.С.Бах Бранденбурзькі концерти. Увертюри-сюїти. Симфонія. Інструментальні концерти (для скрипки, для клавесину,потрійний концерт) 3. В.Белліні Сцени та арії з оп. «Норма», Симфонії, Концерт для гобоя 4. Г.Берліоз Частини з «Фантастичної симфонії. Увертюра «Римський карнавал. Ракоці- марш. 5. Л.Бетховен Симфонії 1 – 9, частини. Увертюри «Егмонт», «Коріолан», «Леонора» №3. Німецькі танці, частини з сонат для ф-но, нструментальні концерт 6. Ж.Бізе Увертюра, сцени, арії, дуети з оп «Кармен», дві сюїти з «Арлезіанки», симфонії 7. Д.Бортнянський Концертна симфонія В-dur 8. Й.Брамс Симфонії 1–4, Дві серенади для великого симфонічного оркестру,Угорські танці. Увертюри «Академічна», «Трагічна», Вальси (1,2,4,5,6,8,9,11) в перекладі для оркестру. 9. Б. Бріттен «Проста симфонія», Симфоніетта для камерного оркестру 10. А.Брукнер Симфонії 1 – 9, частини. 11. Р.Вагнер Увертюри та оркестрові фрагменти з опер «Лоенгрін», «Тангейзер», «Трістан та Ізольда», «Нюрнберзькі мейстерзінгери». 12. К.М.Вебер Увертюри до опер «Оберон», «Вільний мисливець», «Евріанта», «Запрошення до танцю», інструментальні концерти (для ф-но, кларнета, фагота та ін.). 13. Д.Верді Вступ до опери «Травіата»,увертюри до опер «Сицилійська вечерня», «Сила долі», «Набуко», «Ернані», сцени та арії з опер «Ріголетто», «Дон Карос», «Отелло». 14. М.Вериківський Симфонічні варіації, «Веснянки», «Закарпатська рапсодія», арії з опери «Наймичка». 15. А.Вівальді«Пори року», Симфонії, інструментальні концерти. 16. Й.Гайдн Симфонії № 45 (fismoll),№ 73 (Ddur),№ 82 (Gdur), № 83 (gmoll), № 92 (Gdur),№ 94, № 94 (з ударами літавр),№

	<p>100 (Gdur) – «Військова», № 101 (Adur) –«Годинник», № 103 (з тремоло литавр), частини з сонат для ф-но. Інструментальні концерти.</p> <p>17. Д.Гершвін Фрагменти з опери «Поргі та Бесс», «Рапсодія в блакитних тонах», Симфонічна поема «Американець у Парижі»</p> <p>18. Р.Глієр Симфонії № 1 – 3, частини. Увертюра на слов'янські народні теми.</p> <p>19. Е.Гріг Частини з 1-ї та 2-ї сюїт «Пер Гюнт», Симфонічні танці на норвезькі теми, Сюїта «З часів Хольберга»</p> <p>20. Х.Глюк Симфонії, Увертюри до опер.</p> <p>21. С.Гулак-Артемівський Вступ та сцени з опери «Запорожець за Дунаєм»</p> <p>22. Ш.Гуно Сцени і танці з опер «Фауст», «Ромео і Джульєтта», «Скерцо», частини з симфоній Ddur та Esdur.</p> <p>23. К.Данькевич Фрагменти з опери «Богдан Хмельницький» і балету «Лілея».</p> <p>24. А.Дворжак «Слов'янські танці», Симфонії 1 – 5, частини, «Празькі вальси».</p> <p>25. К.Дебюссі Ноктюрни «Хмари», «Святкування», «Сирени»</p> <p>26. Г.Доніцетті Фрагменти з опер «Лючія де Ламермур», «Любовний напій»</p> <p>27. Л.Дичко Симфонічна поема «Ранок стрілецької страти», «Енгармонійна», вокальні цикли.</p> <p>28. П.Дюка Симфонічне скерцо «Учень чародія».</p> <p>29. А.Кос-Анатольський Романси, пісні, хори.</p> <p>30. В.Косенко Героїчна увертюра, Прелюди, 11 гавотів</p> <p>31. Ф.Легар Сцени з оперет «Царевич», «Весела вдова», «Країна посмішок».</p> <p>32. Р.Леонковалло Сцени з опери «Паяци»</p> <p>33. М.Леонтович Хорові поеми «Льодолом», «Літні тони», обробки народних пісень</p> <p>34. Ф.Ліст Симфонічні поеми «Прелюди», «Мазепа», «Угорщина», «Гамлет», «Угорські рапсодії», 2 епізоди з «Фауста»</p> <p>35. М.Лисенко Увертюри до опер «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба», сцени та арії, кантата «Радуйся, ниво неполитая», Друга рапсодія Думка-Шумка, обробки народних пісень.</p> <p>36. С.Людкевич Кантата «Кавказ», фрагменти з опери «Довбуш», «Симфонієтта», «Галицька рапсодія»</p> <p>37. В.Лютославський Симфонія, частини, 10 польських танців для камерного оркестру.</p> <p>38. Б.Лятошинський Симфонії 1- 5, частини, Симфонічна поема «Гражина», «На берегах Вісли», Сюїти з музики до к/ф «Тарас Шевченко», музика до трагедії «Ромео і Джульєтта», «Слов'янська увертюра», хори</p> <p>39. Г.Майборода «Гуцульська рапсодія», симфонічна поема «Лілея», Симфонії 1 – 3, частини, романси, пісні, хори.</p> <p>40. Г.Малер Симфонії 1 – 9. Частини, «Пісня про землю».</p> <p>41. П.Масканьї Сцени з опери «Сільська честь»</p>
--	---

42. Ф.Мендельсон Симфонії: smoll, dmoll, Adur, Увертюри «Сон в літню ніч», «Гебриди», «РюїБлаз», «Рондо капріціозо» для скрипки з оркестром.
43. С.Манюшко Увертюра до опери «Галька».
44. В.А.Моцарт Симфонії 35,36,38,39,40,41, Увертюри до опер: «Милосердя Тита», «Весілля Фігаро», «Всі вони такі», «Дон Жуан», «Викрадення з Сералю», «Директор театру», «Чарівна флейта», «Маленька нічна серенада», «Дивертисменти для оркестру Ddur, B dur, Fdur», інструментальні концерти, частини з сонат для ф-но, «Реквієм».
45. О.Ніколаї Увертюра до опери «Віндзорські кумушки»
46. П.Ніщинський «Вечорниці» вступ та хор «Закувала та сива зозуля»
47. А.Онегер Симфонія «Пасифік 231», частини
48. К.Орф Сценічна кантата «Карміна Бурана» (частини)
49. Д.Пучіні Оркестрові фрагменти, арії, дуети з опер «Богема», «Мадам Батерфляй».
50. М.Равель Дві оркестрові сюїти «Дафніс і Хлоя», Симфонічна поема «Вальс», «Болеро», «Іспанська рапсодія».
51. Л.Ревуцький Кантата «Хустина», 2-га симфонія, частини. Фортепіанні п'єси, хори, обробки народних пісень.
52. О. Респігі «Ноктюрн», «Пінії Рима», «Фонтани» симфонічні поеми.
53. Д.Россіні Увертюри до опер: «Севільський цирульник», «Сорока-злодійка», «Семіраміда», «Вільгельм Тель», «Сіньор Брускіно чи Випадковий син», «Шовкові сходи», симфонія Ddur, серенада, інструментальні концерти.
54. К.Сен-Санс Арії та сцени з опери «Самсон і Даліла», «Карнавал тварин» для інструментального ансамблю, сюїта для оркестру.
55. Я.Сібеліус Симфонії 1 – 7, частини; Симфонічна легенда «Фінляндія», Сумний вальс, Сюїта «Пеліасіта Мелізанда»
56. Б.Сметана Увертюра до опери «Продана наречена», Триумфальна наречена, 6 симфонічних поем «Моя Батьківщина», Польки.
57. П.Сокальський Увертюра до опери «Облога Дубно», Слов'янський марш для ф-но.
58. К. Стеценко Хор «Сон», обробки народних пісень: «Чуєш, брате мій», «Плавай, плавай, лебедонько», «Вечірня пісня», кантата «Шевченкова»
59. І.Стравінський Частини з сюїт: «Петрушка», «Жар-птиця», «Весна священна»; Симфонії 1 – 3, частини.
60. Є.Станкович Симфонієтта; Симфонія № 3, Фрагменти з фольк-опери «Цвіт папороті».
61. С.Франк Симфонія dmoll, частини.
62. Ф.Шопен Вальси, мазурки, полонези для ф-но.
63. А.Штогаренко Сюїта «Пам'яті Лесі Українки», симфонія-кантата Україно моя», Сюїта для ф-но «Образи».
64. Й.Штраус Увертюри до оперет «Летюча миша», «Циганський барон», «Ніч у Венеції», вальси, польки.
65. Р.Штраус Симфонічні поеми «Дон Жуан»,

	<p>«Тіль Уленшпігель», «Дон Кіхот», Симфонія «Домашня».. 66. Ф.Шуберт Симфонії № 1 Ddur, № 2 Bdur, № 3 Ddur, № 4 Трагічна», № 5 Bdur, № 6 Cdur, № 7 Cdur, № 8 hmoll; частини з сонат для ф-но; вальси, серенади. 67. Р.Шуман Симфонії 1 – 4, частини; 12 симфонічних етюдів; частини з сонат для ф-но; фантастичні п'єси для ф-но. 68. Е.Ельгар «Енігма-варіації», «Елегія», «Серенада» для струнного оркестру.</p>		
Технічне забезпечення	Репетиційна та концертна зала, нотний матеріал, аудіо-та відео прилади, інтернет.		
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Залік	1	60	100
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика курсу			
Правила взаємодії	Політика навчальної дисципліни визначається положеннями ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації освітнього процесу.		
Додаткова інформація	Силабус дисципліни ухвалено на засіданні кафедри оркестрових струнних інструментів та оперно-симфонічного диригування (протокол № 10 від 01.07.2023 року), погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).		